

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 157/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. K. S., V., zastúpeného Advokátskou kanceláriou..., s. r. o., Ž., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. M. D., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom vyšetrovateľ'a Policajného zboru Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred, Ž., v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 a jeho opatrením zo 14. februára 2012 a prípisom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/1 Gv 233/11-11 z 13. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. K. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2012 doručená sťažnosť Ing. K. S., V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou..., s. r. o., Ž., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. M. D., vo

veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom vyšetrovateľa Policajného zboru Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred, Ž. (ďalej len „vyšetrovateľ“), v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 a jeho opatrením zo 14. februára 2012 a prípisom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor špeciálnej prokuratúry“) č. VII/1 Gv 233/11-11 z 13. marca 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

«Vyšetrovateľ... dňa 14. 12. 2011 voči sťažovateľovi a ďalším osobám začal trestné stíhanie a vzniesol obvinenie pre spolupáchateľstvo na zločine poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 20 k § 261 ods. 1, 3 Trestného zákona a § 20 k § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona.

Vyšetrovateľ svojím opatrením zo dňa 14. 02. 2012, ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 podľa ust. § 213 ods. 1 Trestného poriadku nepovolil sťažovateľovi ako obvinenému účasť na vyšetrovacích úkonoch, a to výsluchoch svedkov.

Vyšetrovateľ svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predvolávaní svedkovia majú k sťažovateľovi vzťah ako obvinenej osobe - ako k bývalému starostovi obce V., ktorý začal realizovať projekt „Stavebné úpravy objektov ZŠ + MŠ V.“. Uviedol, že ide o osoby priamo podieľajúce sa na realizácii vyššie uvedeného projektu, a teda osoby vtedy podriadené dnes už bývalému starostovi, pričom tieto osoby prijímali od sťažovateľa príkazy súvisiace s projektom, mali prehľad o realizácii projektu, ktorý zmluvne uzatváral sťažovateľ a dohliadal na priebeh prác. Z takýchto dôvodov by sťažovateľova prítomnosť na vyšetrovacích úkonoch mohla vyvolať obavy u svedkov vypovedať pravdivo a uvádzať všetky skutočnosti ktoré sú im v súvislosti s prejednávanou záležitosťou známe, a tak ohroziť alebo zmariť vykonanie vyšetrovacích úkonov, príp. získanie dôkazov významných pre účely vedeného konania. ...

V predmetnej veci si sťažovateľ nezvolil obhajcu, pretože má za to, že sa dokáže obhajovať samostatne. ...

Sťažovateľ má za to, že opatrenie vyšetrovateľa prijaté podľa ust. § 213 ods. 1 Trestného poriadku sa nezakladá na pravdivých a dôvodných skutočnostiach.

Žiadne osoby, ktoré majú byť v trestnej veci vypočítvané nie sú vo vzťahu k bývalej či súčasnej podriadenosti tak, ako to vyšetrovateľ popisuje. Sťažovateľ ako starosta obce V. podpísal s Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Následne obec V. uzatvorila Zmluvu o dielo č. 25/2009, a to so zhotoviteľom diela, spoločnosťou S. a. s., Ž. Ďalej obec uzatvorila zmluvu s Ing. J. M. na výkon autorského a stavebného dozoru na predmetnej stavbe. Ďalej obec uzatvorila Zmluvu o poskytovaní služby na zabezpečenie externého projektového manažmentu so spoločnosťou E., a. s., Ž.

Z vymenovaných zmlúv vyplýva, že tieto riešili po obchodnej stránke nevyhnutné zmluvné záležitosti spojené s poskytovaním finančných prostriedkov, realizáciou projektu a zhotovením diela. Žiadna zo zmluvných strán teda nebola vo vzťahu k sťažovateľovi ako osobe starostu vo vzťahu podriadenosti, či závislosti, vzájomné vzťahy medzi týmito právnymi subjektmi podliehali príslušným ustanoveniam Obchodného zákonníka. Naopak podotýkame, že samotný autorský a stavebný dozor, ako i štatutárny zástupca zhotoviteľa diela sú osobami rovnako trestne stíhanými ako sťažovateľ. Z týchto dôvodov neexistuje a nikdy ani neexistoval žiaden iný vzťah ako vzťah v zmysle obchodného zákonníka, navyše upravený zmluvnými ustanoveniami.

Z trestného spisu vyplýva, že vo veci by mali byť vypočítané osoby, ktorých úradné záznamy sa nachádzajú v spise. Ide napr. o M. P., ktorý bol v pracovnom pomere ku zhotoviteľovi diela vo funkcii stavbyvedúceho.

Ďalej ide o Ing. M. P., ktorý bol dodávateľom gastrozariadenia, pričom tento subjekt bol výlučne subdodávateľom zhotoviteľa diela.

Ďalšou osobou je Mgr. J. K., bývalý riaditeľ ZŠ + MŠ V., ktorý na sťažovateľa podal trestné oznámenie, podľa názoru sťažovateľa z pomsty, že ho mal údajne odvolať z funkcie riaditeľa ZŠ + MŠ V...

Pokiaľ sa týka výpovedí členov stavebnej komisie, tieto osoby sťažovateľ pozná, ale nikdy ich nijakým spôsobom neovplyvňoval a okrem toho, že ich pozná, s nimi nemá žiaden iný bližší vzťah. Preto sťažovateľ nevidí dôvod, prečo by mal byť z účasti na vyšetrovacích úkonoch vylúčený.

Vyšetrovateľ svojím postupom porušuje tzv. zásadu „rovnosti zbrani“, ktorou je riadený kontradiktórny postup v novele trestného zákona a trestného poriadku. Takýmto postupom sú porušované práva obhajoby. Odňatím tohto práva vyšetrovateľ vážnym spôsobom zasahuje do sťažovateľových ľudských práv a znemožňuje mu tak sa primeraným spôsobom obhajovať. Máme za to, že neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by sťažovateľ nemohol byť prítomný pri výpovedi svedkov, klásť im otázky a vyjadriť sa k ich výpovediam.

Ďalej uvádzame, že vyšetrovateľ v rozpore so zákonom sťažovateľa ani neupovedomil o konaní výsluchov v trestnej veci sťažovateľa dňa 09. 02. 2012. O ich konaní sa sťažovateľ dozvedel len náhodou, a preto sa na vyšetrovacie úkony dostavil a požiadal vyšetrovateľa o umožnenie účasti na týchto výsluchoch. Vyšetrovateľ nechcel účasť sťažovateľa na týchto výsluchoch dovoliť, avšak následne po argumentácii sťažovateľa mu vyhovel a na úkonoch sa mohol zúčastniť. Aj napriek tomu, že svedkov, ktorí boli vypočutí, sťažovateľ pozná, nijako ich neovplyvňoval a ani im nekládol otázky, ktorými by vypočúvaných svedkov zavádzal. ...

Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad špeciálnej prokuratúry“) listom zo dňa 13. 03. 2012 č. k. VII/1 Gv 233/11-11 vyrozumel sťažovateľa o tom, že opatrenie a postup vyšetrovateľa podľa ust. § 213 ods. 1 Trestného poriadku sú dôvodné a zákonné, a že žiadosť sťažovateľa zo dňa 27. 02. 2012 je nedôvodná. Vo vyrozumení Úradu špeciálnej prokuratúry, a teda vybavení žiadosti sťažovateľa zo dňa 27. 02. 2012, však nebol braný zreteľ na to, že sťažovateľ využil svoje právo obhajovať sa sám, nakoľko zastúpenie advokátom v trestnom konaní nepovažuje za potrebné a túto skutočnosť nemožno pripisovať na jeho farchu a porušovať jeho právo na obhajobu. Taktiež nijakým spôsobom nebolo prihliadané na ostatné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré umožňujú čítať zápisnicu z výsluchu svedka v prípravnom konaní. Nepovolenie účasti sťažovateľa na vyšetrovacích úkonoch bez objektívneho dôvodu, a tým neskôr znemožnenie klásť sťažovateľovi otázky svedkom a vyjadriť sa k ich výpovediam v prípadoch predvídaných Trestným poriadkom, považujeme za zásah do práva sťažovateľa na jeho obhajobu. Poukazujeme na to, že nie je povinnosťou obvineného v trestnom konaní zvoliť si obhajcu, ak v danom prípade neexistuje dôvod pre povinnú obhajobu, právo obvineného na obhajobu však nezvolením si obhajcu nemôže byť dotknuté. Takto nepochybne došlo k zásahu do práv sťažovateľa aj vyrozumením Úradu špeciálnej

prokuratúry, ktorý nijakým opatrením neodstránil protiprávny stav a nezabránil ďalšiemu zásahu do sťažovateľových práv.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo Ing. K. S... podľa čl. 50 ods. 3... podľa čl. 46 ods. 1... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo... podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d) Dohovoru... postupom Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred, Ž... v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 týkajúcom sa nepovolenia účasti sťažovateľa na vyšetrovacích úkonoch, a to výsluchoch svedkov, opatrením vyšetrovateľa Policajného zboru Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred, Ž. o nepovolení účasti sťažovateľa na vyšetrovacích úkonoch, a to výsluchoch svedkov ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 z 14. 02. 2012 a vyzrozením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/1 Gv 233/11-11 z 13. 03. 2012 porušené boli.

Opatrenie vyšetrovateľa Policajného zboru Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred, Ž. o nepovolení účasti sťažovateľa na vyšetrovacích úkonoch, a to výsluchoch svedkov ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 z 14. 02. 2012 a vyzrozenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/1 Gv 233/11 -11 z 13. 03. 2012 zrušuje.

Prezidiu Policajného zboru, úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred, Ž. v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 prikazuje, aby obnovil stav pred porušením základných práv sťažovateľa zaručených Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd a práv zaručených Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Sťažovateľ si uplatnil právo na úhradu trov konania podľa § 36 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktoré predstavovali trovy právneho zastúpenia v sume 323,48 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 a jeho opatrením zo 14. februára 2012

Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že uznesením č. k. II. ÚS 169/2012-11 zo 14. júna 2012 bola odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci časť predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6

ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 a jeho opatrením zo 14. februára 2012.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Keďže v tej istej veci sa sťažovateľ už predtým obrátil na ústavný súd a jeho predchádzajúca sťažnosť už bola odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu, nemohol ústavný súd rozhodnúť inak, ako sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-104/BPK-S-2011 a jeho opatrením zo 14. februára 2012, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru pripisom prokurátora špeciálnej prokuratúry č. VII/1 Gv 233/11-11 z 13. marca 2012

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ žiadosťou z 27. februára 2012 žiadal preskúmať postup vyšetrovateľa v namietanom konaní a jeho opatrenie zo 14. februára 2012. Prokurátor špeciálnej prokuratúry postup vyšetrovateľa preskúmal podľa § 210 Trestného poriadku, vysvetlil, prečo postup vyšetrovateľa považoval za správny, a na základe toho dospel k záveru, že žiadosť sťažovateľa bola nedôvodná.

Z odôvodnenia uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 169/2012-11 zo 14. júna 2012 vyplýva, že sťažovateľ bol oboznámený s prípisom prokurátora špeciálnej prokuratúry z 13. marca 2012, tento prípis doručil ako prílohu k sťažnosti doručenej ústavnému súdu 18. apríla 2012. V petite uvedenej sťažnosti nežiadal vysloviť porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru týmto prípisom prokurátora špeciálnej prokuratúry.

K splneniu zákonnej podmienky podania sťažnosti v lehote podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ argumentuje, že lehota počas konania vedeného na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 169/2012 „*spočívala*“. Poukazuje tiež na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 68/2010-61 z 25. augusta 2010. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Vzhľadom na uvedené bola ústavná sťažnosť rozšírená a odôvodnená tak, ako z jej obsahu v porovnaní so sťažnosťou zo dňa 12. 04. 2012 vyplýva. Máme však za to, že Ústavný súd mal rozhodovať aj o sťažnosti zo dňa 12. 04. 2012. Z uvedeného vyplýva, že lehota spočívala od 16. 04. 2012, kedy bola sťažnosť podaná, do rozhodnutia Ústavného súdu dňa 20. 08. 2012. Lehota na podanie sťažnosti s poukazom na všetky okolnosti a jej rozšírenie na vyrozumie Úradu špeciálnej prokuratúry uplynie dňa 17. 09. 2012.“

Záveru o zachovaní lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, na čo poukazuje sťažovateľ, možno podľa názoru ústavného súdu aplikovať len v prípadoch, ak príslušný orgán verejnej moci napadnuté rozhodnutie vecne nepreskúmaval, ale ho odmietol napr. ako neprípustné (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 515/2012). V prípade sťažovateľa prípisom prokurátora špeciálnej prokuratúry z 13. marca 2012 bola však žiadosť sťažovateľa vecne prerokovaná.

Relevantným okamihom na určenie začiatku plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je preto deň oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, teda v zásade deň doručenia predmetného prípisu prokurátora špeciálnej prokuratúry sťažovateľovi. Ústavný súd nepovažoval za potrebné zisťovať presný deň doručenia predmetného prípisu prokurátora špeciálnej prokuratúry sťažovateľovi. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ priložil predmetný prípis prokurátora špeciálnej prokuratúry ako prílohu k svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 18. apríla 2012. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľovi musel byť doručený predmetný prípis najneskôr 18. apríla 2012, resp. v čase, keď túto svoju sťažnosť odovzdal napr. na poštovú prepravu. Sťažnosť sťažovateľa, ktorá je predmetom tohto konania, bola ústavnému súdu doručená 22. augusta 2012, teda zjavne po uplynutí kogentnej dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol z dôvodu, že bola podaná oneskorene v súlade s § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013